

Fra: Bjoern Andersen [<mailto:post@bjoerna.dk>]
Sendt: 18. februar 2018 10:46
Til: Mogens Jensen <Mogens.Jensen@ft.dk>
Emne: Sprogforskernes henvendelse til Kulturudvalget

Kære Mogens Jensen.

Forleden så jeg i 'Politiken' at en bred kreds af danske sprogforskere har skrevet til kulturudvalget om Sprognævnets flytning til Bogense.

Se:

<https://politiken.dk/kultur/art6343058/»I-modsætning-til-ministeren-ved-vi-hvad-vi-taler-om«>

Hvad der står i henvendelsen er jeg fuldstændig enig i.

Når jeg henvender mig til dig - og beder dig træde frem på banen - så er det af tre grunde:

- 1/ Du er ordfører på kulturområdet og medlem af kulturudvalget.
- 2/ Du har ministererfaring og
- 3/ Du har en tid været statsrevisor.

Jeg formoder at du - som flere andre - finder at flytningen til Bogense - med al respekt for indbyggerne dér - er temmelig forkert og at den snarest muligt bør gøres om.

I de sidste uger har jeg gjort forskelligt for at få kulturministeren og regeringen til at ændre sin beslutning.

Se:

<http://holberg.nu/56-FLYTNING-DSN.pdf>

eller:

<http://holberg.nu/56-FLYTNING-DSN.epub>

og evt

<https://www.fyens.dk/debat/Daarlig-ide-at-flytte-sproгнаevnet-til-Bogense/artikel/3229687>

Kulturministeren har svaret mig venligt og helt afvisende, hvilket har fået mig til at skrive følgende til hende den 15. februar:

- - -

Kære kulturminister Mette Bock,

Mange tak for det venlige brev.

1/ Jeg anerkender idéen om at statens institutioner bør fordeles bedre geografisk sét, end det hidtil har været gjort.

2/ Jeg er helt enig i at Dansk Sprognævn løser vigtige opgaver for hele landet.

3/ Jeg er helt enig i at en del af Dansk Sprognævns opgaver løses digitalt - eller at de har et væsentligt digitalt aspekt.

4/ Jeg er også enig i at Dansk Sprognævn ikke nødvendigvis må ligge i København, men at institutionen vil kunne placeres et sted på Øerne eller i Jylland.

5/ Jeg har noteret mig at du og jeg er enige om at Dansk Sprognævn har dygtige og velkvalificerede medarbejdere, både i forhold til de mere traditionelle opgaver - som man har skullet løse fra begyndelsen - og i forhold til de opgaver der er kommet til i de senere år, fx opgaver der vedrører vores døve medborgere.

6/ Men efter min mening er der forskellige - temmelig vigtige - aspekter som du enten har tilsidesat eller som du har oversét. Således er jeg uenig i at en overvejende og afgørende del af Dansk Sprognævns opgaver løses uden at have en tæt løbende kontakt med andre sagkyndige. Den nuværende løbende kontakt til medarbejdere på KU og i DSL har meget stor kvalitativ betydning for det daglige arbejde og den kan kun - for en vis del - erstattes med telefonisk kontakt og med kontakt over internettet. Tilsvarende gælder at en placering i Bogense vil hæmme kontakten til de borgere og elever der ønsker at besøge institutionen - og til dem der skal deltage i seminarer eller kurser på institutionen.

7/ Bogense er en smuk og indtagende by som imidlertid er 'faldet tilbage' sammenlignet med de nærliggende større bysamfund, og det vil - alt andet lige - være rimeligt at dén by og dén del af landet styrkes ved placeringen af én eller flere regionale og statsinstitutioner, men det skal gøres med stor omtanke eftersom mange virksomheder har flyttet sig væk fra byen eller overvejer at gøre det. Fx kunne dagbladet Børsen for nogen tid siden meddele at Nordfyns Bank (den gamle Bogense Bank) havde planer om at flytte sit hovedsæde til Odense.

8/ Trafiksituationen er ikke god. Der er ingen jernbaneforbindelse, og der er kun en busforbindelse mellem Odense, SDU og Bogense.

9/ Bogense er én af de byer der har mistet meget i de sidste mange år. Jernbanen er nedlagt. Sygehuset er nedlagt for at tage et par eksempler. Og ifølge nogle nylige prognoser (som er gjort af Institut for Centerplanlægning) står Bogense til i de næste år at miste sin status som handelsby - hvad enten man 'tror' på en optimistisk eller en pessimistisk prognose. Mig bekendt anser man både i flere af ministerierne og i det private erhvervsliv og dets organisationer Instituttet for at være en meget seriøs samarbejdspartner.

10/ Pendling fra Københavnsområdet er urealistisk hvis den gøres med offentlige transportmidler - og uhensigtsmæssig hvis den gøres med bil. En rejse med tog fra Storkøbenhavn til Odense er ikke i sig selv urealistisk - tilmed vil man kunne arbejde i toget. Men når man tillægger 1 time med bus (hvor der ikke kan arbejdes), så går det galt. Pendling med bil er uhensigtsmæssig af energimæssige grunde, men også fordi man ikke i almindelighed kan arbejde i den.

Konsekvensen vil være at relativt mange af de nuværende medarbejdere tvinges til at opgive deres arbejde på Dansk Sprognævn. Relativt flere end medarbejderne i Socialstyrelsen.

11/ Bosættelse i Bogense er realistisk (men ikke nødvendigvis en god idé - når man ser det under de nuværende og de kommende medarbejders synsvinkel) - men især for dem der i forvejen bor på Fyn. Dette gælder i særlig grad hvis man inddrager pendling for kærester og børns vedkommende. Enten kan familien bo i Odense-området eller i Bogense-området (eller andetsteds på Fyn) og pendling kan

stort set finde sted - typisk dog med bil.

12/ Det er ikke sandsynligt at mange af de nuværende medarbejdere vil bosætte sig på Fyn - og slet ikke hvis de ikke kan finde en fornuftig løsning for deres kærester og børns vedkommende. Dette bevirker at institutionen får relativt store rekrutteringsproblemer - og måske bliver det svært for de nuværende meget kvalificerede medarbejdere at finde relevant beskæftigelse?

13/ Hvis man tager udgangspunkt i regeringens grundlæggende præmisser, hvilket vil inkludere at Dansk Sprognævn flyttes væk fra København og placeres på Øerne eller i Jylland - og hvilket også vil inkludere at man bygger på eksisterende og relevante faglige miljøer, så kunne man placere Dansk Sprognævn i tilknytning til SDU i Odense, men ikke i Bogense.

14/ Hvis man også vil tilgodese Bogense eller Nordfyns Kommune, så bør man erkende at der skal en hel del til og at Dansk Sprognævn - med forlov - vil forslå som en skrædder i helvede. Hvis man vil gøre noget seriøst for Bogense og for kommunen skal der meget mere til, og hvad dette skulle være bør man overveje grundigt i den næste tid.

15/ Det ligger ikke til mig at male Fanden på væggen. Men den konkrete beslutning om at placere Dansk Sprognævn i Bogense fortjener alvorlig kritik. Den vil med stor sandsynlighed føre til et betydeligt tilbageslag for Dansk Sprognævns arbejde i de kommende år (formentlig at institutionen smuldrer og må rekonstrueres). Men dertil kommer det allerede nævnte fsv angår Bogense og Nordfyns Kommune.

16/ Afslutningsvis har jeg noteret mig - foruden dit venlige svar og udtalelser på KUM's hjemmeside - hvad der er blevet sagt af forskellige der har stor indsigt i Dansk Sprognævns arbejde, herunder hvad den tidligere formand og den tidligere næstformand for Dansk Sprognævn, professor Niels Davidsen-Nielsen og Henrik Hagemann har udtalt.

Der er ingen med indsigt der - mig bekendt - har støttet eller som kan tænkes at støtte en placering af Dansk Sprognævn i Bogense.

Man kunne - måske - have foretaget en ombytning (jf Alex Ahrendtsen's forslag om at placere Dansk Sprognævn i Nyborg og Lokale- og Anlægsfonden i Bogense), men det kan næppe anses for at være særlig realistisk på det nuværende fremrykkede tidspunkt.

Det mest ansvarlige vil (når Regeringens grundlæggende præmisser tages som udgangspunkt) være at placere Dansk Sprognævn i tilknytning til SDU i Odense. Ikke at placere det i Bogense.

- - -

Jeg har her på det seneste sét at man også tænker i flytninger af statsinstitutioner i Norge, se:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Retningslinjer-for-lokalisering-av-statlege-arbeidsplassar-og-statleg-tenesteproduksjon/id2342592/>

Der er påfaldende ligheder mellem den danske og den norske måde at gribe tingene an på, men også en påfaldende forskel - og hér tænker jeg ikke på at de geografiske forhold er meget forskellige, men på at der åbenbart er en meget stor og bemærkelsesværdig kulturel forskel.

Til lighederne hører at man begge steder lægger stor vægt på at der er en god

økonomi i udflytningen. I dét papir der danner grundlag for den danske version står fx:

'Samtidig er det et væsentligt hensyn for regeringen, at de nye arbejdspladser får de rette betingelser for en effektiv og økonomisk forsvarlig drift.'

I den norske står 'at kostnadseffektivitet og effektiv oppgåveløysing vert inkludert i vurderinga av lokaliseringalternativ'.

Blandt forskellene kan noteres at man i den norske version dels hører de berørte, dels sikrer at der fremlægges gennemarbejdede alternativer til politisk beslutning.

Følger man Lars Løkke-regeringernes model, så lægger man ganske vist vægt på at man følger nogle personalepolitiske pejlemærker, herunder at man skal 'Sikre og fastholde stærke faglige miljøer på den nye beliggenhed'.

Men der står *ikke* at man skal høre de berørte eller at man skal opstille alternativer mhp en efterfølgende politisk beslutning.

Det bør høre til god forvaltningsskik og god politisk skik at man gør begge dele.

Planen om at flytte Dansk Sprognævn til Bogense er et tydeligt eksempel på at den nuværende regerings pejlemærker er utilstrækkelige generelt sét - og på at man i øvrigt er parat til at tilsidesætte dem når man finder det politisk 'nødvendigt'.

Når jeg i denne sene fase henvender mig til dig er det fordi vi (så vidt jeg forstår det) er hélt enige om at man må sikre at Dansk Sprognævn placeres et sted hvor det er praktisk muligt at sikre og fastholde et stærkt fagligt miljø.

Jeg håber at høre fra dig.

Venlige hilsener Bjørn Andersen